

3. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си стопанска дейност банката е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: кредитен риск, пазарен риск (включващ лихвен и валутен риск) и ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансовите пазари и за постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на банката. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на банковите услуги и видовете продукти и на привлечените от нея средства на клиенти, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Банката управлява своите търговски операции според вида риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете в банката са следните:

Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете в това число, изпълняващ и функциите на комитет по риска;

Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите и принципите за управление на рисковете;

Комитет за управление на активите и пасивите – анализира текущото състояние на активите и пасивите на банката, наблюдава рисковете свързани с управление на ликвидността на банката и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити;

Кредитен комитет и Провизионен съвет – текущ анализ на кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск;

Комисия за оценка на рискови събития - взема решения за окончателно регистриране на настъпили събития, извършва оценка на загубите, анализира регистрираните данни.

Изпълнителни директори – осъществяват оперативен контрол на всички банкови операции от гледна точка спазване и текущо поддържане на определените лимити за конкретните видове риск;

Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в банката чрез изискване на периодични отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководството на банката е приело различни вътрешни правила и методики за измерване на рисковете, които са основани на статистически модели или на исторически опит.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити по видове операции. Тези лимити рефлектират върху стратегията на банката и пазарната й

позиция, както и нивото на конкретния риск, който банката определя като приемлив за нейните операции.

Периодично се изготвят отчети за конкретните видове риск за извършване на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити по отделни видове операции и сделки.

3.1.Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на банката суми в предвидения срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Провизионния съвет на банката и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Кредити и вземания

Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на дължимите главници и лихви и чрез механизмите на определяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез получаване на различни видове обезпечения.

Процесът по наблюдение и преглед на качеството на кредитния портфейл е дефиниран в Инструкцията за провеждане на периодичен (тримесечен) мониторинг в банката. Този мониторинг има за цел да установи дали са налице изменения в дейността и статуса на бизнес клиентите и доколко се спазват заложените изисквания при одобрението на сделката.

Прегледът на качеството на кредитния портфейл се осъществява на месечна база. При установяване на нарушения в договорените плащания се изисква допълнителна информация и се анализират причините, довели до забавата. Клиентите на банката са категоризирани в четири вътрешно рискови групи – редовени, под наблюдение, необслужвани и загуба. Прави се оценка на загубите от обезценка на база получени доклади от бизнес звената, в чийто портфейл се управляват сделките с клиента и съгласно методика за определяне на приблизителна оценка на загуба при очакваните парични потоци и определяне на процент за колективна обезценка на портфейлна основа, се определя месечната обезценка на кредитния портфейл. Допълнителните критерии, които банката прилага при определяне на обезценка на индивидуална основа са регламентирани в три основни категории: а) закъснения на клиента/членовете на групата в банката; б) финансово състояние на клиента/членовете на групата в банката и в) правни действия срещу клиента.

Предоговорените кредити са тези кредити, които са предоговорени по молба и инициатива на клиента и обичайно се дължат на промени, предизвикани от изменения в преобладаващите пазарни условия. Това може да включва промяна на условията по кредита, без това да доведе до отстъпки, които в други случаи банката не би направила и които не са продиктувани от влошаване на финансовото състояние на длъжника. Ръководството постоянно наблюдава предоговорените кредити, за да се гарантира, че всички критерии са изпълнени и че има вероятност бъдещите плащания да не се просрочват. Кредитите

продължават да бъдат обект на индивидуална или колективна обезценка. След като условията са предоговорени, всяка обезценка се изчислява, като се използва оригиналният ефективен лихвен процент, както е изчислен преди промяната на условията. След предоговарянето на кредитите, те се категоризират в класификационната рискова група, към която са принадлежали преди предоговарянето.

Една експозиция се счита за реструктурирана, когато банката прави отстъпка от своя страна в полза на длъжник, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения. Отстъпка от страна на банката означава едно от следните действия: а) промени на предишните условия на договора, които се счита, че длъжникът няма да може да спазва поради финансовите си затруднения, водещи до неспособност за обслужване на дълга; б) частично или цялостно рефинансиране на договора за проблемния дълг; в) предходните условия на договора са така променени, че изменените условия на договора са в полза на длъжника и са по-благоприятни в сравнение с тези, които други длъжници на банката със сходен рисков профил биха получили към дадения момент; и г) изменение, включващо погасявания чрез влизане във владение на обезпечение.

Реструктурираните кредити са обект на индивидуална или колективна обезценка. За целите на изчисленията на индивидуалната обезценка се използва оригиналният ефективен лихвен процент по кредита. След реструктурирането тези кредити се категоризират в класификационната рискова група, към която са принадлежали преди реструктурирането.

Класифицирането като реструктуриран кредит се преустановява, когато е изпълнено всяко едно от следните условия: а) договорът е обслужван, включително когато е бил прекласифициран от „необслужван“, но вече са налице условия, които показват, че не следва да се счита за „необслужван“; б) изтекъл е минималният двегодишен изпитателен срок от датата, на която е снетено, че реструктурираната експозиция е обслужвана; и в) поне през половината от изпитателния срок са били извършвани редовни плащания на суми, които не са незначителни по размер.

Банката се стреми да използва обезпечения, като форма за намаление и управление на рисковете, свързани с финансовите активи. Обезпеченията могат да бъдат под формата на парични средства, ценни книжа, акредитиви, гаранции, недвижими имоти, вземания, материални запаси, други нефинансови активи. Обезпеченията първоначално се оценяват по справедлива стойност - при сключване на договора, и като последващо се актуализира тяхната оценка - на револвиращ принцип. Доколкото е възможно, банката използва пазарни данни за оценяване на финансовите активи, държани като обезпечение. Други финансови активи, на които пазарната стойност не може да се определи, се оценяват с помощта на модели. Нефинансовите обезпечения, като недвижими имоти, се признават въз основа на оценките, предоставени от независими оценители.

Кредитни ангажименти

Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент, че банката ще извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, и носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи

писмено поемане на задължения от банката от името на клиент, оторизират трето лице да получи средства до определена сума при спазване на определени условия. Те са обезпечени с определено количество стоки, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

Неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на кредити, гаранции или акредитиви представляват ангажименти на банката. По отношение на кредитния риск банката е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неусвоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче е по-нисък от всички неусвоени средства, тъй като повечето от този тип ангажименти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Банката текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като по-дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

Дългови ценни книжа

За управление на риска на експозициите по дългови ценни книжа банката използва рейтинги от агенции за външна кредитна оценка като Standard&Poor's, Moodys, Fitch. При липса на официални рейтинги се използва методика за оценка на финансовото състояние на банките-контрагенти. Методиката се базира на критериите за оценка, използвани в модела CAMELOS и на извеждане и анализиране на минимум от данни за оценяваната банка.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащи от финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние е както следва:

Финансови активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	132,492	62,347
Вземания от банки	45,966	49,097
Предоставени кредити и аванси на клиенти	356,854	326,035
Ценни книжа държани до падеж	96,871	117,342
Ценни книжа на разположение и за продажба	40,871	58,734
Други финансови активи	741	580
Общо финансови активи	673,795	614,135

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Банкови гаранции и акредитиви	52,933	30,822
Неусвоен размер на разрешени кредити	60,502	21,631
	103,434	52,453
Максимален кредитен риск	777,229	666,588

Към 31 декември максималната експозиция към кредитен риск, покритието на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност и нетната експозиция към кредитен риск по видове финансови активи, са представени както следва:

31.12.2016 г.	Максимална експозиция към кредитен риск	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и вземания от Централната Банка	132,492	-	-	-	-	132,492
Вземания от банки	45,966	-	-	-	-	45,966
Предоставени кредити и аванси на клиенти	356,854	6,000	242,956	16,828	265,784	91,070
Ценни книжа на разположение и за продажба	40,871	-	-	-	-	40,871
Ценни книжа държани до падеж	96,871	-	-	-	-	96,871
Други финансови активи	741	-	-	-	-	741
Общо	673,795	6,000	242,956	16,828	265,784	408,011

31.12.2015 г.	Максимална експозиция към кредитен риск	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	-	-	-	-	62,347
Вземания от банки	49,097	-	-	-	-	49,097
Предоставени кредити и аванси на клиенти	326,035	7,168	200,405	7,464	215,037	110,998
Ценни книжа на разположение и за продажба	58,734	-	-	-	-	58,734
Ценни книжа държани до падеж	117,342	-	-	-	-	117,342
Други финансови активи	580	-	-	-	-	580
Общо	614,135	7,168	200,405	7,464	215,037	399,098

Обезпечения

Банката приема като обезпечение различни видове недвижими имоти, като жилищни, търговски и админитративни, хотелски и др. имоти, както и в отделни случаи производствени

сгради, незастроени парцели или земеделски земи. Стойността на ипотекирания имот в повечето случаи покрива изцяло размера на кредита. Приеманите обезпечения първоначално се оценяват по текущата им ликвидационна стойност, която се определя от независими лицензирани оценители по утвърден от ръководството на банката списък или от вътрешни оценители на банката. При периодичните прегледи на състоянието на кредитите, се извършва и преоценка на приетото обезпечение по същия ред.

Другите обезпечения включват залози върху движимо имущество, поръчителство и записи на заповед. Банката изисква процентът на покритие при обезпеченията от вида поръчителство и запис на заповед да бъде 100%, докато залозите върху движимо имущество се приемат като допълнителни към основното обезпечение.

Таблицата по-долу представя справедливата стойност на всички *видове обезпечения*, държани от банката към 31 декември 2016 г. и към 31 декември 2015 г.

	Кредити и аванси на клиенти	
	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
По индивидуално и портфейлно провизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	112,493	46,843
Парични депозити	2,717	1,526
Други обезпечения	348,206	235,163
	<u>463,416</u>	<u>283,532</u>
По просрочени, но непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	57,521	114,729
Парични депозити	752	4,801
Други обезпечения	191,011	319,767
	<u>249,284</u>	<u>439,297</u>
По непросрочени и непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	402,095	288,201
Парични депозити	6,385	5,365
Други обезпечения	1,253,644	822,799
	<u>1,662,124</u>	<u>1,116,365</u>

Кредити и вземания

Вземания от банки

Таблицата по – долу представя вземанията от банки към 31.12.2016 г. и 31.12.2015 г., въз основа на рейтинг на Moody's.

	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Aa1 до A3	8,278	2,803
Baа1 до Ba3	374	40,316
Без рейтинг	37,314	5,978
	<u>45,966</u>	<u>49,097</u>

Съгласно Регламент № 575/2013 на Европейския парламент на съвета от 26 юни 2013 година експозиции към банкови институции без присъдена кредитна оценка от призната агенция за външна кредитна оценка /АВКО/ се приравняват към степента на кредитно качество на съответното централно правителство на юрисдикцията – в конкретния случай Република България с кредитен рейтинг - Ваа2.

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Таблицата по-долу представя информация за балансовата стойност на предоставените кредити и аванси, покритието на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедливата стойност и нетната експозиция към кредитен риск към 31 декември, разпределени съгласно вътрешно рисковите групи на банката:

31.12.2016 г.	Балансова стойност	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		<i>Парични средства</i>	<i>Недвижим и имоти</i>	<i>Други приемливи обезпечения</i>	<i>Общо приемливи обезпечения</i>	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Редовни експозиции	318,283	5,961	206,121	16,117	228,199	90,084
Експозиции под наблюдение	6,871	30	5,495	387	5,912	959
Необслужвани експозиции	11,865	-	11,833	5	11,838	27
Загуба	19,835	9	19,507	319	19,835	-
	356,854	6,000	242,956	16,828	265,784	91,070
<i>в т.ч.:</i>						
<i>Експозиции към предприятия</i>	311,098	5,103	216,584	16,828	238,515	72,583
<i>Експозиции към физически лица</i>	45,756	897	26,372	-	27,269	18,487
31.12.2015 г.	Балансова стойност	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		<i>Парични средства</i>	<i>Недвижим и имоти</i>	<i>Други приемливи обезпечения</i>	<i>Общо приемливи обезпечения</i>	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Редовни експозиции	258,454	3,937	144,443	2,569	150,949	107,505
Експозиции под наблюдение	13,212	28	10,011	163	10,202	3,010
Необслужвани експозиции	22,962	1	19,417	3,498	22,916	46
Загуба	31,407	3,202	26,534	1,234	30,970	437
	326,035	7,168	200,405	7,464	215,037	110,998
<i>в т.ч.:</i>						
<i>Експозиции към предприятия</i>	290,822	6,158	180,452	7,464	194,074	96,748
<i>Експозиции към физически лица</i>	35,213	1,010	19,953	-	20,963	14,250

Кредитни експозиции към предприятия

Кредитните експозиции към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и банката изисква такова да бъде предоставено от клиентите си. Банката приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Банката периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, банката изисква допълването му в определен срок.

Банката разглежда всички отделни случаи от страна на клиентите и преценява рисковете свързани с възможностите за преговаряне на първоначалните условия по сключени договори при поискване от страна на контрагентите. Обичайно тези условия са свързани с: удължаване сроковете за усвояване на кредитите, поради нарушение в план-графика на строителните работи или инвестиционния проект, размера на отпуснатия кредит в посока на увеличение и респ. намаление, лихвените равнища, особено на заемите с променлив лихвен процент или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски и отделните падежи, както и в отделни случаи – промени в приетото обезпечение.

Кредитни експозиции към физически лица

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	3,203	2,325
Над 50% до 70%	6,114	5,080
Над 70% до 90%	9,543	5,738
Над 90% до 100%	1,582	467
Повече от 100%	318	121
Общо	20,760	13,731

Вътрешно рискови групи на предоставените заеми и аванси на клиенти

Таблицата по-долу представя информация за брутната и балансова стойност на предоставените кредити и аванси и начислената обезценка към 31 декември, разпределени по вътрешните рискови групи на банката и просрочия:

31.12.2016 г.	Непросрочени и непровизирани	Индивидуално провизирани	Портфейлно провизирани	Просрочени, но непровизирани	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Редовни експозиции	248,119	-	59,500	11,577	319,196
Експозиции под наблюдение	2,041	1,677	-	3,397	7,115
Необслужвани	3,695	6,683	-	2,921	13,299
Загуба	192	47,708	-	6,882	54,782
<i>Обезценка</i>	-	(36,625)	(913)	-	(37,538)
Балансова стойност	254,047	19,443	58,587	24,777	356,854

31.12.2015 г.	Непросрочени и непровизирани	Индивидуално провизирани	Портфейлно провизирани	Просрочени, но непровизирани	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Редовни експозиции	199,562	-	31,679	27,525	258,766
Експозиции под наблюдение	3,992	4,882	-	5,767	14,641
Необслужвани	14,120	2,348	-	7,235	23,703
Загуба	-	38,978	-	20,185	59,163
<i>Обезценка</i>	-	(29,925)	(313)	-	(30,238)
Балансова стойност	217,674	16,283	31,366	60,712	326,035

Балансовата стойност на *просрочените, но непровизирани кредити и аванси на клиенти* към 31 декември, разпределена по брой дни просрочие е както следва:

<i>Брой дни просрочие</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	12,682	33,338
30-60 дни	1,249	1,667
60-90 дни	1,044	3,485
90-180 дни	3,737	2,037
над 180 дни	6,065	20,185
Балансова стойност	24,777	60,712

Дългови ценни книжа

Ценни книжа на разположение за продажба

Таблицата по – долу представя балансовата стойност на ценните книжа на разположение за продажба, групирани спрямо рейтинга на агенцията Moody's към 31 декември 2016 г. и 31 декември 2015 г.:

	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Аа1 до А3	3,908	-
Ваа1 до Ва3	32,214	53,954
Без рейтинг	4,749	4,780
	<u>40,871</u>	<u>58,734</u>

Ценни книжа държани до падеж

Ценните книжа, държани до падеж в размер на 96,871 х.лв. (31.12.2015 г.: 117,342 х.лв.) са с рейтинг от Ваа1 до Ва3, определен спрямо рейтинга на агенцията Moody's.

Кредитен риск - концентрация

Ръководството на банката текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Те са определени, както следва:

✓ Общ лимит към банка-контрагент – определен на база официалния рейтинг на банката, присъден от международно призната агенция за кредитен рейтинг. Той включва лимити по следните видове сделки: депозитен лимит, форекс лимит, търговски/портфейлен лимит;

✓ Вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти - определен на база разработената в банката „Методика за определяне на вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти” чрез оценка на финансовото им състояние;

✓ Лимит за максимални експозиции към едно лице или икономически свързани лица - определя се по отношение на кредитните експозиции на клиенти - нефинансови институции по смисъла на чл. 395 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

✓ Лимит по целеви отрасъл на кредитиране и основен предмет на дейност на кредитополучателите – определен на база анализ и констатации по отношение на специфичните отрасли, които „Търговска банка Д“ АД финансира съобразно стратегията си (състояние, перспективи, доходност, тенденции за развитие в краткосрочен и средносрочен план), и нивото на класифицираните кредити за съответния целеви отрасъл и съответният основен предмет на дейност на кредитополучателя;

✓ Лимити по срочност – определени на база анализ и констатации относно статистически данни на БНБ за разпределение на кредити по срочност, матуриретната структура на пасива и очакванията на „Търговска банка Д“ АД за развитие на депозитната и дейност, и класифицираните експозиции;

✓ Лимити по размер – определени на база анализ и констатации относно статистически данни на БНБ за разпределението на кредитите по размер, стратегия на „Търговска банка Д“ АД за развитие на пазарната ѝ позиция, и нивото на класифицираните експозиции.

✓ Лимити по валути – определени на база на статистически данни на БНБ за разпределението на кредити по валути, структурата на пасива по валути, и нивото на класифицираните кредити по валути.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

Регулаторните лимити и вътрешнобанковите лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани лица, в т.ч. към банки-контрагенти се оценяват и анализират периодично, като се докладват на Управителния Съвет на банката.

Кредити и вземания

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Концентрацията на кредитен риск по целеви отрасли на кредитиране е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2016	%	31.12.2015	%
	BGN '000		BGN '000	
Търговия и услуги	61,782	16%	44,887	12%
Агропроизводство и търговия	56,149	14%	46,034	13%
Строителство – сгради	53,800	14%	53,729	15%
Граждани и домакинства	49,030	12%	37,781	11%
Производство	47,056	12%	48,075	13%
Туризм	42,533	11%	19,571	5%
Застраховане/Лизинг/Финанси	25,017	6%	16,673	5%
Държавно и местно управление	13,335	3%	21,607	6%
Фармация, Здравеопазване	13,188	3%	14,102	4%
Търговия горива / енергоносители	10,112	3%	28,163	8%
Строителство - пътища, съоръжения, мрежи	5,315	1%	6,134	2%
Транспорт и комуникации	5,193	1%	5,482	2%
ВЕИ - Фотоволтаични централи	3,260	1%	4,090	1%
Търговия скрап	356	1%	5,534	2%
Други	8,266	2%	4,411	1%
Общо преди обезценка	394,392	100%	356,273	100%
Обезценка	(37,538)		(30,238)	
Общо	356,854		326,035	

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

Концентрацията на кредитен риск по основен предмет на дейност на клиентите е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2016	%	31.12.2015	%
	BGN '000		BGN '000	
Търговия	99,752	25%	92,577	26%
Граждани и домакинства	48,800	12%	37,526	11%
Строителство	36,681	9%	40,804	11%
Лека промишленост	36,258	9%	32,530	9%
Туризм	35,133	9%	10,179	3%
Недвижими имоти/Лизинг	30,585	8%	21,815	6%
Земеделие	26,789	7%	19,590	5%
Застраховане/Финанси	14,678	4%	9,017	3%
Публични	13,336	3%	21,538	6%
Тежка промишленост	8,126	2%	11,495	3%
Здравеопазване/Фармация	7,803	2%	8,230	2%
Енергетика	7,214	2%	24,222	7%
Отпадъци/Отпадни води	7,116	2%	7,148	2%
Транспорт	6,111	2%	6,211	2%
Дърво/Хартия/Опаковане	3,657	1%	3,682	1%
Транспортни средства	2,025	0%	535	0%
Услуги	1,990	1%	1,680	1%
Компютри и технологии	697	0%	666	0%
Издателска дейност	573	0%	566	0%
Култура/Развлечения	558	0%	568	0%
Други	6,510	2%	5,694	2%
	394,392	100%	356,273	100%
Обезценка	(37,538)		(30,238)	
Общо	356,854		326,035	

Таблицата по-долу представя информация за концентрация в големите кредитни експозиции на банката към 31 декември:

По събития и факти, установени до края на отчетния период

	31.12.2016		31.12.2015	
	BGN'000	% от капитала	BGN'000	% от капитала
Най-голяма обща кредитна експозиция**/*	21,477	23,75%	22,279	24.41%
Общ размер на петте най-големи кредитни експозиции*	98,034	108,42%	69,325	75.96%

* С включени свързани клиенти, балансов и задбалансов ангажимент

По събития и факти, установени след края на отчетния период

**В периода след края на отчетния период до датата на издаване на годишния финансов отчет, банката е узнала за възникнала свързаност между две лица, кредитополучатели с големи експозиции. Свързаността е установена съгласно актуализирани

декларации за действителен собственик по смисъла на чл. 6, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

В резултат на това обсъждателство, има промяна в показателя "най-голяма обща кредитна експозиция: собствен капитал", който в този случай би станал 41%. Същото рефлектира и в съотношението "най-голяма експозиция към обща сума на brutните кредити и задбалансови ангажименти" на банката.

Ръководството на банката е предприело необходимите действия съгласно всички законови и нормативни актове, с оглед регулиране на експозицията, за което е уведомила по надлежния ред БНБ.

Елиминирайки ефекта на надвишението над максимално допустимия праг от собствения капитал на банката, отношението на обща капиталова адекватност остава над минимално изискуемото регулаторно ниво.

3.2. Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и цените на капиталовите инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на банката.

Банката управлява притежаваните от нея портфейли от финансови инструменти отчитайки променящите се пазарни условия. Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството на банката посредством покупко-продажба на финансови инструменти или чрез откриване на компенсираща позиция за хеджиране на риска.

3.2.1 Лихвен риск

Банковата дейност води до непрекъснато поддържане на позиции, чувствителни спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото ѝ състояние и диманиката на паричните потоци. Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, обичайно се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от БНБ. Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в евро, са базирани на котировките на Европейската централна банка.

В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, банката е изложена на риск от промени в основните лихвени пунктове, служещи за определяне на лихвените проценти, които се определят като разлика между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, шестмесечен LIBOR или различни лихвени проценти. Политиката по управление на риска цели оптимизиране на нетните приходи от лихви и постигане на пазарни лихвени равнища, съответстващи на стратегията на банката.

Процедурите по управление на лихвения риск са свързани с текущото поддържане на разумен лихвен марж между приложимите лихвени проценти за привличения ресурс и към активните банкови операции и се прилагат от гледна точка на чувствителността на банката спрямо промени в лихвените равнища.

Банката постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матуритетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните държавни ценни книжа. Лихвеният риск се следи активно от отделите за анализ, управление на риска и ликвидност, за да се осигури съответствие с пазарните рискови ограничения. Комитетът за управление на активите и пасивите следи текущо лихвения риск, на който е изложена банката и взема решения за промяна на лихвените нива.

Таблицата по-долу обобщава лихвения риск на банката. В нея са включени финансовите активи и пасиви на банката по балансова стойност съгласно лихвените клаузи заложи в договорите и матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти по периоди.

Анализ на лихвената чувствителност

31 декември 2016 година	Балансова стойност BGN '000	Финансови активи и пасиви					Над 5 години BGN '000	Безлихвени BGN '000
		До 3 мес. BGN '000	3 - 6 мес. BGN '000	6 - 12 мес. BGN '000	1 - 5 години BGN '000			
Парични средства и вземания от Централната Банка	132,492	-	-	-	-	-	-	132,492
Вземания от банки	45,966	45,966	-	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	356,854	317,211	10,105	13,299	6,710	9,529	-	-
Ценни книжа на разположение за продажба	40,871	20,843	7,294	-	12,643	-	-	91
Ценни книжа държани до падеж	96,871	9,642	-	5,999	55,837	25,393	-	-
Други финансови активи	741	-	-	-	-	-	-	741
Общо активи	673,795	393,662	17,399	19,298	75,190	34,922		133,324
Задължения към банки	(10,014)	(10,014)	-	-	-	-	-	-
Задължения към клиенти	(620,767)	(474,847)	(43,148)	(78,334)	(24,438)	-	-	-
Други финансови пасиви	(1,483)	-	-	-	-	-	-	(1,483)
Общо пасиви	(632,264)	(484,861)	(43,148)	(78,334)	(24,438)	-		(1,483)
Разлика	41,531	(91,199)	(25,749)	(59,036)	50,752	34,922		131,841

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

31 декември 2015 година	Финансови активи и пасиви						
	Балансова стойност	До 3 мес.	3 - 6 мес.	6 - 12 мес.	1 - 5 години	Над 5 години	Безлихвени
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	-	-	-	-	-	62,347
Вземания от банки	49,097	49,097	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	326,035	282,091	17,120	10,675	5,973	10,176	-
Ценни книжа на разположение за продажба	58,734	37,124	7,806	2,014	9,608	2,106	76
Ценни книжа държани до падеж	117,342	8,924	-	9,728	73,285	25,405	-
Други финансови активи	580	-	-	-	-	-	580
Общо активи	614,135	377,236	24,926	22,417	88,866	37,687	63,003
Задължения към банки	(5,008)	(5,008)	-	-	-	-	-
Задължения към клиенти	(570,623)	(442,083)	(40,208)	(73,049)	(15,283)	-	-
Други финансови пасиви	(3,859)	-	-	-	-	-	(3,859)
Общо пасиви	(579,490)	(447,091)	(40,208)	(73,049)	(15,283)	-	(3,859)
Разлика	34,645	(69,855)	(15,282)	(50,632)	73,583	37,687	59,144

Чувствителност на финансовия резултат към промяна на лихвените нива

Таблицата по-долу показва чувствителността на банката при възможни промени с 0.10 и 0.20 пункта в лихвения процент, изчислени на база поддържана от банката средно месечна структурата на лихвено чувствителни активи и пасиви и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Валута на лихвено чувствителни активи и пасиви	Увеличение/ (намаление) на лихвения %	Ефект върху финансовия резултат след облагане с данъци	
		2016	2016
		BGN '000	BGN '000
лева	10 bp/(10 bp)	99/(99)	99/(99)
други валути	10 bp/(10 bp)	189/(189)	189/(189)
лева	20 bp/(20 bp)	198/(198)	198/(198)
други валути	20 bp/(20 bp)	378/(378)	378/(378)
валута на лихвено чувствителни активи и пасиви	Увеличение/ (намаление) на лихвения %	Ефект върху финансовия резултат след облагане с данъци	
		2015	2015
		BGN '000	BGN '000
лева	10 bp/(10 bp)	69/(69)	69/(69)
други валути	10 bp/(10 bp)	185/(185)	185/(185)
Лева	20 bp/(20 bp)	139/(139)	139/(139)
други валути	20 bp/(20 bp)	370/(370)	370/(370)

3.22. Валутен и ценови риск

Валутен риск

Валутният риск е риск от влиянието на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на банката в резултат на открити валутни позиции. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от ръководството на банката и Дирекция "Финансови пазари и инвестиции", както и от членовете на Комитета за управление на активите и пасивите.

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута. След въвеждането на Валутен борд в Република България, българският лев е фиксиран към еврото, поради което не съществува открит валутен риск, свързан с еврото като влияние върху показателите в отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на банката. Политика на банката е основната част от активите и пасивите да са деноминирани в евро или левове. Допълнително банката не извършва съществени сделки и не държи открити позиции във валути различни от евро.

Дирекция "Финансови пазари и инвестиции" управлява активите и пасивите на банката в рамките на определените лимити за постигане на заложените цели и показатели за възвращаемост на инвестициите. Ежедневно се следи размера на откритата валутна позиция на банката по отделни валути и се предприемат необходимите действия за минимизиране на евентуалните загуби за банката от промяна на валутните курсове. Анализите показват, че банката е изложена на минимален валутен риск, тъй като поддържа ежедневно лимитирани открити позиции по отделните видове валута, различна от еврото, което е с фиксиран курс спрямо българския лев. Следващата таблица обобщава експозицията на банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

31 декември 2016 година	В щатски долари BGN'000	В евро BGN'000	В лева BGN'000	В други валути BGN'000	Общо BGN'000
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	1,051	13,132	117,950	359	132,492
Вземания от банки	28,292	15,992	491	1,191	45,966
Кредити и аванси на клиенти	6,334	208,118	142,402	-	356,854
Ценни книжа на разположение за продажба	-	34,570	6,301	-	40,871
Ценни книжа държани до падеж	-	41,826	55,045	-	96,871
Други финансови активи	278	142	321	-	741
Общо финансови активи	35,955	313,780	322,510	1,550	673,795
Финансови пасиви					
Задължения към банки	-	-	10,014	-	10,014
Задължения към клиенти	45,702	194,964	378,564	1,537	620,767
Други финансови пасиви	43	349	1,090	1	1,483
Общо финансови пасиви	45,745	195,313	389,668	1,538	632,264
Нетна балансова валутна позиция	(9,790)	118,467	(67,158)	12	41,531
Задбалансова валутна позиция	10,036	(1,046)	-	-	8,990
Открита валутна позиция	246	-	-	12	259
Условни задължения и ангажименти	18	33,058	70,358	-	103,434
31 декември 2015 година	В щатски долари BGN'000	В евро BGN'000	В лева BGN'000	В други валути BGN'000	Общо BGN'000
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	991	4,271	56,900	185	62,347
Вземания от банки	6,531	40,466	976	1,124	49,097
Кредити и аванси на клиенти	11,907	173,829	140,299	-	326,035
Ценни книжа на разположение за продажба	5,402	47,044	6,288	-	58,734
Ценни книжа държани до падеж	-	49,978	67,364	-	117,342
Други финансови активи	268	120	192	-	580
Общо финансови активи	25,100	315,708	272,019	1,309	614,135
Финансови пасиви					
Задължения към банки	-	-	5,008	-	5,008
Задължения към клиенти	24,414	203,020	342,064	1,125	570,623
Други финансови пасиви	572	465	2,647	175	3,859
Общо финансови пасиви	24,986	203,485	349,719	1,300	579,490
Нетна балансова валутна позиция	113	112,223	(77,700)	9	34,645
Задбалансова валутна позиция	(109)	-	-	-	(109)
Открита валутна позиция	4	-	-	9	13
Условни задължения и ангажименти	23	14,167	38,263	-	52,453

По отношение на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, които не са хеджирани, банката поддържа приемлива нетна експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато определи за подходящо.

Анализ на валутната чувствителност

Валутната чувствителност се определя от промяната във валутните курсове на валутите, в които банката поддържа открити позиции. Към отчетната дата това е основно щатския долар. Анализът на чувствителността на банката спрямо промените във валутните курсове е направен на база състоянието и структурата на валутните активи и пасиви и откритата валутна позиция към 31 декември. Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Влиянието на щатския долар и другите валути при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на банката (след облагане).

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на банката през годината.

Ценови риск на ценните книжа

Ценовият риск е един от пазарните рискове, който е свързан с намаляване стойността на инвестицията в резултат на неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Основните факторите, оказващи влияние върху цените са макроикономически, отразяващи цялостното състояние на емитента, политическата конюнктура, особеностите на дадения отрасъл, очакванията на местния и международния пазар и участниците на него базирани както на реална информация, така и на чисто субективни обстоятелства. Рязкото понижение на цената на ценните книжа, би било неблагоприятно в няколко отношения, както реализиране на финансови загуби, така и евентуално влошаване на ликвидността, загуба на пазарни позиции. Банката управлява този вид риск като включва в портфейла различни видове ценни книжа и само ценни книжа на първокласни емитенти, със средно и високо кредитно качество. При всяко решение за покупка на финансови инструменти, както и периодично след това, задължително се изследват формалните критерии за ликвидност на финансовите инструменти, съгласно вътрешните правила на банката.

3.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск е риска, при който банката не може да посрещне своите задължения, когато те са дължими като резултат от тегления от депозанти, парични изисквания от ангажименти по договори или други парични изходящи потоци. Подобни изходящи парични потоци биха намалили наличните парични средства на банката за предоставяне на кредити на клиенти, търговски дейности и инвестиране. При извънредни обстоятелства липсата на ликвидност може да рефлектира в намаления в отчета на финансовите позиции и продажба на активи или в потенциалната невъзможност от страна на банката да изпълни заемните си ангажименти. Рискът от невъзможността на банката да посрещне своите задължения е присъщ

на всички банкови операции и може да бъде повлиян от различни специфични за институцията или по-обща пазарни събития включително, но без да се ограничават, до кредитни събития, системни шокове и природни бедствия.

Процесът по управление на ликвидността на банката, се осъществява под надзора на управление "Финасови пазари и инвестиции" и включва:

- ежедневно осигуряване на средства чрез контрол на бъдещите парични потоци, за да бъдат посрещнати нуждите от ресурс. Това включва привличане на средства при падежиране на наличните ресурси или при заемане от клиенти.
- контрол на ликвидните коефициенти от отчета за финансовото състояние срещу вътрешни или регулаторни изисквания; и
- управление на концентрацията и профила на падежиране на задълженията на банката.

Мониторингът и отчитането се осъществява под формата на измерване и прогнозиране на паричния поток към следващия ден, седмица или месец, тъй като това са ключови периоди за управление на ликвидността. Изходната точка за тези преценки е анализ на договорения падеж на финасовите пасиви и очакваната дата за събиране на финансови активи.

Банката разработва подходящи политики, които да осигуряват следното:

- поддържане на достатъчно ликвидни активи, които да покрият съответните пасиви;
- разумно съотношение на средносрочни активи, финансирани със средносрочни пасиви; и
- ежедневен контрол на ликвидността.

Управителният съвет на банката определя Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) като отговорен орган за управление на ликвидността.

КУАП е постоянно действащ колективен орган, който отговаря за управлението на активите и пасивите, както и за разработването и използването на системата за управление на ликвидността на Търговска Банка Д АД. В качеството си на орган за управление на ликвидността, е компетентен да подготвя планове за действие в случаи на непредвидено изтичане на парични средства, дължащо се на неочаквани събития или неблагоприятни обстоятелства, като отчита възможното въздействие на алтернативни сценарии по отношение на банката или на пазара като цяло, както и комбинация от тях. КУАП анализира всички отчети по ликвидността, стрес-тестовете и сценариите при ликвидна криза в съответствие с изискванията на банковото законодателство и Правилата за управление на ликвидността. Комитетът следи отчетите за валутните структури по активи и пасиви, отчетите за открити позиции и рисковата структура на портфейла от ценни книжа.

Изискванията за ликвидност във връзка с издадени гаранции са значително по-малки в сравнение със сумата на ангажиментите, тъй като банката обичайно не очаква трето лице да изтегли средствата по договора. Общата непогасена договорена сума на тези ангажименти не винаги представлява бъдещи потребности от парични средства, тъй като срокът на голяма част от тези ангажименти ще изтече или ще бъде прекратен без да бъдат финансирани.

Дирекция “Финансови пазари и инвестиции” контролира непокритите средносрочни активи, нивото и типа на неусвоените кредитни ангажименти, използването на овърдрафти и влиянието на задбалансовите пасиви като гаранции и стенд-бай акредитиви.

Източниците на финасиране се наблюдават редовно с цел поддържане на разнообразие по валути, географско местонахождение, доставчици, продукт и срок.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на банката:

	2016	2015
	%	%
Към 31 декември	34,51	27,51
Средна стойност за периода	29,64	26,12
Най-високо за периода	34,51	29,90
Най-ниско за периода	24,77	22,23

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност и задбалансовите ангажименти на банката към 31 декември по остатъчен матуритет:

31 декември 2016 година	Балансова стойност	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	132,492	132,492	-	-	-	-
Вземания от банки	45,966	45,966	-	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	356,854	10,505	48,286	83,657	144,472	69,934
Ценни книжа на разположение за продажба	40,871	118	75	2,117	36,661	1,900
Ценни книжа държани до падеж	96,871	10,866	241	5,999	54,822	24,943
Други финансови активи	741	-	741	-	-	-
Общо активи	673,795	199,947	49,343	91,773	235,955	96,777
Задължения към банки	10,014	-	14	588	2,353	7,059
Задължения към клиенти	620,767	387,743	69,068	134,280	27,426	2,250
Други финансови пасиви	1,483	-	1,483	-	-	-
Общо пасиви	632,264	387,743	70,565	134,868	29,779	9,309
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	103,434	23,624	209	26,669	52,261	671

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

31 декември 2015 година	Балансова стойност BGN '000	По-малко от 1 месец BGN '000	От 1-3 месеца BGN '000	От 3 месеца до 1 година BGN '000	От 1 - 5 години BGN '000	Над 5 години BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	62,347	-	-	-	-
Вземания от банки	49,097	29,499	19,598	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	326,035	17,698	18,297	90,361	153,125	46,554
Ценни книжа на разположение за продажба	58,734	13,403	38	5,625	32,086	7,582
Ценни книжа държани до падеж	117,342	115,897	318	1,127	-	-
Други финансови активи	580	-	580	-	-	-
Общо активи	614,135	238,844	38,831	97,113	185,211	54,136
Задължения към банки	5,008	-	8	-	2,353	2,647
Задължения към клиенти	570,623	353,217	51,930	146,298	17,170	2,008
Други финансови пасиви	3,859	-	3,859	-	-	-
Общо пасиви	579,490	353,217	55,797	146,298	19,523	4,655
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	52,453	15,376	464	5,671	30,942	-

По-долу са представени финансовите активи и пасиви и задбалансовите ангажименти на банката, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви за балансовите позиции, а неусвоените ангажименти по кредити и условни ангажименти са представени по задбалансовата стойност на ангажимента.

31 декември 2016 година	По-малко от 1 месец BGN '000	От 1-3 месеца BGN '000	От 3 месеца до 1 година BGN '000	От 1 - 5 години BGN '000	Над 5 години BGN '000	Общо BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	132,492	-	-	-	-	132,492
Вземания от банки	45,978	-	-	-	-	45,978
Предоставени кредити и аванси на клиенти	63,413	42,039	94,980	149,614	84,995	435,041
Ценни книжа на разположение за продажба	125	117	2,554	38,307	2,293	43,396
Ценни книжа държани до падеж	11,000	314	7,448	61,932	26,308	107,002
Други финансови активи	-	741	-	-	-	741
Общо активи	253,008	43,211	104,982	249,853	113,596	764,650
Задължения към банки	-	40	912	7,306	8,427	16,685
Задължения към клиенти	395,761	72,827	132,761	21,213	-	622,562
Други финансови пасиви	-	1,483	-	-	-	1,483
Общо пасиви	395,761	74,350	133,673	28,519	8,427	640,730
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	26,988	6,327	53,764	15,684	671	103,434

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

31 декември 2015 година	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от						
Централната Банка	62,347	-	-	-	-	62,347
Вземания от банки	49,113	-	-	-	-	49,113
Предоставени кредити и аванси на клиенти	74,874	15,021	103,063	140,311	60,966	394,235
Ценни книжа на разположение за продажба	13,422	89	6,001	34,456	7,975	61,943
Ценни книжа държани до падеж	116,060	469	3,051	12,220	2,358	134,158
Други финансови активи	-	580	-	-	-	580
Общо активи	315,816	16,159	112,115	186,987	71,299	702,376
Задължения към банки	-	23	69	2,716	3,056	5,864
Задължения към клиенти	367,400	52,738	138,997	13,337	-	572,472
Други финансови активи	-	3,859	-	-	-	3,859
Общо пасиви	367,400	56,620	139,066	16,053	3,056	582, 195
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	26,451	2,897	11,114	9,242	2,749	52,453

3.4. Управление на собствения капитал

От 2014 година е в сила пакет ДКИ IV (Директива 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 575/2013), който включва изисквания за изчисляване и отчетност във връзка с капиталовите изисквания и финансовата информация. Обхватът, честотата и сроковете за предоставяне на тази информация пред регулаторния орган са въведени чрез Регламент (ЕС) № 680/2014 от 16 април 2014 г. В резултат на това регулаторните изисквания за капитал на Търговска Банка Д АД са базирани на разпоредбите на пакет ДКИ IV, Отчетни изисквания по Регламент(ЕС) №680/2014 – Собствен капитал и капиталови изисквания – COREP.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на банката се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – положителна репутация, нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с елементи, които се включват в счетоводния капитал или активите на банката, но се третираат по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.
- Капитал от втори ред: резервите от преценка на недвижимите имоти, използвани за банкова дейност, намалени с регулаторни корекции свързани с елементи, които се включват в счетоводния капитал или активите на банката, но се третираат по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

Банката установява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи. Рисково-претеглените активи представляват сумата от рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи. Отношението на общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 13,5 %, а на адекватността на първичния капитал – по-малко от 11,5 % .

Капиталови показатели

Собствен капитал (капиталова база)	Базел III	Базел III
	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Базов собствен капитал от първи ред		
Изплатени капиталови инструменти	75,000	75,000
Резерви	15,964	15,431
Натрупан друг всеобхватен доход	67	298
Намаления на базовия собствен капитал от първи ред:		
Нематериални активи	(597)	(344)
Други преходни корекции на Базов собствен капитал от първи ред	227	49
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от нефинансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на капитала от втори ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията няма значителни инвестиции	-	-
Превишение на сумата, която се приспада от позициите на допълнителния капитал от първи ред над допълнителния капитал от първи ред	(239)	(206)
Общо	90,422	90,228
Капитал от втори ред		
Натрупан друг всеобхватен доход	-	-
Намаления на капитала от втори ред:		
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от нефинансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на капитала от втори ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията няма значителни инвестиции	-	-
Специфични провизии за кредитен риск	-	-
	-	-
Собствен капитал	90,422	90,228
Рисково претеглени активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Размер на балансова рисково претеглена експозиция	375,180	377,062
Размер на забалансова рисково претеглена експозиция	41,021	16,445
Общо рисково претеглени активи за кредитен риск	416,201	393,507
Общ размер на експозициите към позиционен, валутен и стоков риск	2,338	8,088
Общ размер на рисковите експозиции за операционен риск	54,013	47,888
Общ размер на рисковите експозиции	472,522	449,483
Капиталови съотношения	31.12.2016	31.12.2015
Отношение на обща капиталова адекватност	19,13%	20,07%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	19,13%	20,07%

Политиката на Търговска Банка Д АД по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от банката кредитен, пазарен и оперативен риск.

4. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

Нетният доход от лихви, включва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи от лихви		
Предоставени кредити и аванси на клиенти	20,684	21,752
Ценни книжа, държани до падеж	3,244	4,039
Ценни книжа на разположение за продажба	966	2,796
Депозити в банки	300	252
	<u>25,194</u>	<u>28,839</u>
Разходи за лихви		
Депозити от клиенти	(3,815)	(9,020)
Депозити от банки	(216)	(49)
	<u>(4,031)</u>	<u>(9,069)</u>
Нетен доход от лихви	<u>21,163</u>	<u>19,770</u>

Лихвеният доход включва и начисления лихвен доход по обезценени кредити в размер на 4,695 х.лв. за 2016 г. (2015 г.: 2,852 х. лв.).

5. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

Нетният доход от такси и комисионни, включва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи от такси и комисионни		
Касови операции и парични преводи	4,045	4,236
Такси за комуникации	1,738	1,557
Такси и комисионни по кредитни сметки	1,305	1,850
Обслужване на клиентски сметки	824	728
Банкови гаранции и акредитиви	507	548
Други	99	151
	<u>8,518</u>	<u>9,070</u>
Разходи за такси и комисионни		
Такси по електронни дебитни карти	(689)	(604)
Обслужване на ностро сметки в други банки	(114)	(96)
Освобождаване от касови наличности	(44)	(42)
Операции с ценни книжа	(29)	(49)
Други	(82)	(91)
	<u>(958)</u>	<u>(882)</u>
Нетен доход от такси и комисионни	<u>7,560</u>	<u>8,188</u>

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ*Нетният доход от търговски операции, включва:*

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Нетна печалба от операции в чуждестранна валута	6,324	2,664
Нетна печалба от операции с ценни книжа държани до падеж	2,154	-
Реализирана нетна печалба от преценка - при операции с ценни книжа на разположение за продажба (<i>Приложение № 12</i>)	419	333
Нетна печалба от преценка на валутни активи и пасиви	67	190
Нетна загуба от операции с ценни книжа на разположение за продажба	44	(78)
Нетен доход от търговски операции	9,008	3,109

7. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА*Другите доходи от дейността на банката включват:*

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
<i>Приходи от продажба на инвестиционни имоти</i>	1,856	5,964
<i>Балансова стойност на продадени инвестиционни имоти</i>	(985)	(5,562)
Печалба от продажба на инвестиционни имоти	871	402
<i>Приходи от продажба на други активи</i>	2,400	-
<i>Балансова стойност на продадени други активи</i>	(1,181)	-
Печалба от продажба на други активи	1,219	-
<i>Приходи от продажба на имоти и оборудване</i>	7	13
<i>Балансова стойност на продадени имоти и оборудване</i>	(6)	(2)
Печалба от продажба на имоти и оборудване	1	11
<i>Приходи от продажба на активи държани за продажба</i>	4,995	206
<i>Балансова стойност на продадени активи държани за продажба</i>	(4,995)	(204)
Печалба от продажба на активи държани за продажба	-	2
Приходи от наеми на инвестиционни имоти	216	208
Приходи от продажба на нефинансови услуги	151	460
Други оперативни приходи	544	780
	3,002	1,863

8. НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Нетните загуби за обезценка на финансови активи, включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Начислена обезценка на кредити и аванси	18,126	11,797
Възстановена обезценка на кредити и аванси	(1,170)	(2,957)
Нетно изменение на загуби за обезценка на кредити и аванси	<u>16,956</u>	<u>8,840</u>
Начислена обезценка на други вземания	<u>68</u>	<u>211</u>
	<u>17,024</u>	<u>9,051</u>

Нетното изменение на загубите за обезценка на кредити и аванси е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Обезценки по кредити на индивидуален принцип (специфични), нетно	16,358	8,795
Обезценки по кредити, свързани с общ кредитен риск, на портфейлен принцип (колективни), нетно	<u>598</u>	<u>45</u>
	<u>16,956</u>	<u>8,840</u>

9. НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

Нетните загуби от обезценка на нефинансови активи, включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Разходи от обезценка на вземане по ДДС	422	-
Начислена обезценка на инвестиционни имоти	27	122
Възстановена обезценка на инвестиционни имоти	-	(95)
Нетно изменение на обезценката на инвестиционни имоти	<u>27</u>	<u>27</u>
Разходи от обезценка на активи, държани за продажба	-	458
Общо	<u>449</u>	<u>485</u>

10. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Административните разходи за дейността включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Разходи за персонал	10,279	9,816
Разходи за амортизации	1,674	1,840
Други административни разходи	<u>10,314</u>	<u>11,167</u>
	<u>22,267</u>	<u>22,823</u>

<i>Разходите за персонала</i> включват:	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Текущи възнаграждения	8,576	8,224
Вноски по социалното осигуряване	1,431	1,393
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 29</i>)	63	56
Начислени суми за неизползвани отпуски	209	143
Общо	10,279	9,816

<i>Другите административни разходи</i> включват:	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Наем	1,710	1,742
Фонд за реструктуриране на банките	1,414	1,118
Други данъци и такси	1,161	1,237
Годишна вноска във Фонд за гарантиране на влоговете в банки	1,158	2,497
Комуникации и ИТ услуги	1,157	1,076
Охрана и инкасова дейност	1,087	1,105
Материали	734	692
Консултантски, одит и правни услуги	452	256
Поддръжка на офис, офис техника, автомобили	436	539
Реклама и представителни мероприятия	184	249
Застраховки	142	104
Командировки	42	38
Членство	33	32
Други разходи	604	482
Общо	10,314	11,167

Фондът за гарантиране на влоговете в банките определя дължимите премийни вноски за всяка банка, като отчита рисковия ѝ профил и сумата на гарантираните влогове в банката за предходната година, изчислена като средна стойност от размера на гарантираните влогове към края на всяко тримесечие. Премийните вноски могат да бъдат годишни, извънредни, годишни премийни вноски в намален размер.

Начислените разходи за годината за задължителен одит на индивидуален годишен финансов отчет са в размер на 44 х. лв. (2015 г.: 40 х. лв.).

11. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалба или загуба за годината)		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	-	-
Текущ разход за данък върху печалбата за годината – 10% (2015 г.: 10 %)	-	-
<i>Отсрочени данъци върху печалбата от:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(106)	(38)
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	(106)	(38)
<u>Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</u>		
Счетоводна печалба за годината	993	571
Данъци върху печалбата – 10% (2015 г.: 10%)	(99)	(57)
<i>От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:</i>		
увеличения – 68 х. лв. (2015 г.: 217 х. лв.)	(7)	(22)
намаления – няма (2015 г.: 409 х. лв.)	-	41
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	(106)	(38)

Данъчните ефекти, свързани с другите компоненти от всеобхватния доход са както следва:

	2016 BGN'000			2015 BGN'000		
	Стойност преди данък	Данъчни ефекти, признати в собствения капитал	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Данъчни ефекти, признати в собствения капитал	Стойност нетно от данък
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(3)	-	(3)	2	-	2
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на ценни книжа на разположение и за продажба	(229)	-	(229)	(431)	-	(431)
Общо друг всеобхватен доход за годината	(232)	-	(232)	(429)	-	(429)

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:		
Загуби възникнали през годината	(648)	(764)
Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година (Приложение № 6)	419	333
	(229)	(431)
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи (Приложение № 29)	(3)	2
	(232)	(429)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-
Общ всеобхватен доход за годината	(232)	(429)

13. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ВЗЕМАНИЯ ОТ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Парични средства в каса (Приложение 31)	17,267	19,018
Вземания от Централната банка, в т.ч.:	115,225	43,329
Разплащателна сметка (Приложение № 31)	18,962	585
Минимален задължителен резерв в лева	96,263	42,744
	132,492	62,347

Българската народна банка може да начислява лихва в левове върху задължителните минимални резерви и свръхрезервите в размер, определен от Управителния съвет на БНБ. Лихвата върху свръхрезервите може да бъде отрицателна величина, освен ако свръхрезервите са наложени в резултат на надзорна мярка.

14. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Срочни депозити	28,083	24,969
Разплащателни сметки и депозити на виждане	17,843	24,088
Местни банки	9,177	5,912
Чуждестранни банки	8,666	18,176
Блокирани депозити в чуждестранни банки	40	40
	45,966	49,097

15. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Към 31 декември балансовата стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти включва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Кредити	387,632	344,758
Вземания по финансов лизинг	6,760	11,515
Обезценка на кредити и вземания по финансов лизинг	(37,538)	(30,238)
	<u>356,854</u>	<u>326,035</u>

Към 31.12.2016 г. в стойността на кредитите е представена репо сделка с клиент с балансова стойност 9,954 х.лв. (31.12.2015 г.: 7,092 х.лв.)

Таблицата по-долу представя амортизираната стойност на предоставените кредити по вид клиент:

Анализ по видове клиенти	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Предприятия	342,717	316,176
Физически лица		
- потребителски	27,578	23,386
- жилищни ипотечни кредити	20,760	13,731
Общо физически лица	<u>48,338</u>	<u>37,117</u>
Земеделски производители	<u>3,337</u>	<u>2,980</u>
	<u>394,392</u>	<u>356,273</u>

Движението на загубите от обезценка на кредити и аванси на клиенти и вземания по финансов лизинг е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	(30,238)	(22,765)
Начислена обезценка	(18,126)	(11,797)
Възстановена обезценка	1,170	2,957
Отписани	9,656	1,367
Салдо на 31 декември	<u>(37,538)</u>	<u>(30,238)</u>

Към 31 декември салдото на обезценката на кредити и аванси на клиенти и вземания по финансов лизинг, включва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Обезценки на индивидуална основа (специфични)	36,625	29,926
Обезценки на портфейлна основа (колективна)	913	312
	<u>37,538</u>	<u>30,238</u>

Нетната инвестиция във финансов лизинг представлява разликата между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка и е както следва:

Нетна инвестиция във финансов лизинг	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Брутна инвестиция във финансов лизинг	10,934	15,554
Нереализиран финансов доход	(4,151)	(4,039)
Нетни минимални лизингови плащания	6,783	11,515
Обезценка	(23)	(1,193)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	6,760	10,322

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя, както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Нетна инвестиция във финансов лизинг		
С падеж до 1 година	-	-
С падеж от 1 до 5 години	26	-
С падеж над 5 години	6,734	10,322

Концентрацията на банката в десетте най-големи групи експозиции към клиенти е както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Обща брутна балансова стойност на десетте най-големи експозиции към клиенти *	156,089	105,890
Процент от сумата на брутните кредити и задбалансовите ангажименти (Приложение № 3.1)	31.34%	25.91%

* С включени свързани клиенти, балансов и задбалансов ангажимент

16. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Ценните книжа на разположение за продажба към 31 декември, представени по оригинален матуритет, са както следва:

	номинална стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Държавни облигации – Република България					
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в лева</i>	6,020	6,243	1.10 %-1.85%	0.67 %-0.99 %	януари 2018- февруари 2020
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в евро</i>	5,429	5,375	-0.13%	0.45%	януари 2019
	<u>11,449</u>	<u>11,618</u>			
Държавни облигации – Република Турция					
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в евро</i>	4,890	5,358	4.35 %-5.88 %	1.68 %-2.38 %	април 2019- ноември 2021
Корпоративни акции					
<i>Акции деноминирани в лева</i>	20	58	-	-	-
<i>Акции деноминирани в евро</i>	-	33	-	-	-
	<u>20</u>	<u>91</u>			
Корпоративни облигации					
<i>Краткосрочни облигации, деноминирани в евро</i>	1,956	1,955	0.00%	0.67%	ноември 2017
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в евро</i>	20,290	19,880	0.00 %-4.875 %	0.79 %-4.56%	март 2018 - август 2021
<i>Дългосрочни облигации, деноминирани в евро</i>	1,662	1,969	6.00 %	4.65%	април 2023
	<u>23,908</u>	<u>23,804</u>			
Общо	<u>40,267</u>	<u>40,871</u>			
	номинална стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Държавни облигации – Република България					
<i>Краткосрочни облигации, деноминирани в лева</i>	15	15	1.50%	0.83%	януари 2016
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в лева</i>	6,021	6,230	1.10 %-1.85%	0.67 %-0.99 %	януари 2018- февруари 2020
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в евро</i>	7,238	7,193	0.09%	0.54%	януари 2019
	<u>13,274</u>	<u>13,438</u>			
Държавни облигации – Република Турция					
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в евро</i>	2,934	3,378	5.13%-5.88%	1.68%-2.07%	април 2019- май 2020
<i>Дългосрочни облигации, деноминирани в евро</i>	1,956	2,106	4.35%	2.38%	ноември 2021
	<u>4,890</u>	<u>5,484</u>			
Корпоративни акции					
<i>Акции деноминирани в лева</i>	20	43	-	-	-
<i>Акции деноминирани в евро</i>	-	34	-	-	-
	<u>20</u>	<u>77</u>			
Корпоративни облигации					
<i>Краткосрочни облигации, деноминирани в долари</i>	5,370	5,402	2.82%	2.45%	април 2016
<i>Средносрочни облигации, деноминирани в евро</i>	33,003	32,319	0.00 %-2,949 %	0.00 %-2.87%	юни 2017 - март 2021
<i>Дългосрочни облигации, деноминирани в евро</i>	1,662	2,014	6.00 %	4.65%	април 2023
	<u>40,035</u>	<u>39,735</u>			
Общо	<u>58,219</u>	<u>58,734</u>			

Към 31.12.2016 г. банката няма блокирани ценни книжа, предоставени като обезпечение на бюджетни сметки.

Справедливата стойност на блокираните ценни книжа, предоставени като обезпечение на бюджетни сметки към 31.12.2015 г. е в размер на 4,081 х.лв.

Таблицата по – долу представя равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестициите на разположение за продажба:

	31.12.2016	31.12.2015
Салдо на 1 януари	58,734	101,317
Увеличение (покупки)	18,431	69,647
Трансфер към ценни книжа държани до падеж	-	(15,467)
Намаление (продажби и/или падежиране)	(35,860)	(96,737)
Нетно (намаление)/увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	154	(99)
Изменение в начислените лихви	(374)	(472)
Курсови разлики от валутни преоценки	(214)	545
Салдо на 31 декември	40,871	58,734

17. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

Към 31 декември балансовата стойност на ценните книжа, държани до падеж, включва:

	номинална стойност	амортизирана стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
<i>Държавни облигации</i>						
Държавни облигации – Република България - в лева	52,951	55,045	58,574	2.50% -5.00 %	2.10 % -5.18 %	януари 2017-юли 2023
Държавни облигации – Република България - в евро	40,659	41,826	43,452	2.00 % -4.50 %	2.18 % -3.87 %	юли 2017-март 2022
	93,610	96,871	102,026			

	номинална стойност	амортизирана стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
<i>Държавни облигации</i>						
Държавни облигации – Република България - в лева	64,651	67,364	73,015	2.50% -5.00 %	1.59 % -5.18 %	януари 2016-юли 2023
Държавни облигации – Република България - в евро	48,482	49,978	51,331	2.00 % -4.50 %	2.18 % -3.87 %	март 2016-март 2022
	113,133	117,342	124,346			

Инвестициите, държани до падеж, представляват краткосрочни и средносрочни дългови ценни книжа, които банката има намерението и възможността да държи до падеж.

Към 31.12.2016 г. инвестиции държани до падеж на обща стойност 71,209 х.лв. (31.12.2015 г.: 61,463 х.лв.) са блокирани за обезпечаване на бюджетни средства.

18.ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на *инвестициите в дъщерни дружества* към 31 декември включва инвестиции в следните дружества:

	Държава	31.12.2016 BGN '000	Участие %	31.12.2015 BGN '000	Участие %
Д Лизинг ЕАД	България	1,000	100%	1,000	100%
Д Застрахователен брокер ЕООД	България	24	100%	24	100%
Д Имоти ЕООД	България	10	100%	10	100%
		<u>1,034</u>		<u>1,034</u>	

Банката притежава пряко контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Д Лизинг ЕАД - предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване. Дата на придобиване 29.07.2014 г.;
- Д Застрахователен брокер ЕООД - спомагателна дейност във финансови услуги и застраховането. Дата на придобиване 09.07.2013 г.;
- Д имоти ЕООД - сделки с недвижимо имущество. Дата на придобиване 14.10.2013 г.

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Цена на придобиване		
Салдо на 1 януари	<u>1,034</u>	<u>1,034</u>
Новопридобити дъщерни дружества	-	-
Салдо на 31 декември	<u>1,034</u>	<u>1,034</u>
Начислена обезценка към 31 декември	-	-
Балансова стойност на 31 декември	<u>1,034</u>	<u>1,034</u>

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен капитал.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително осигуряване на позиции на българския пазар, очакванията за бъдещи продажби и пр.

В резултат на направените изчисления през 2016 г. не е установена необходимост от признаване на обезценка на инвестициите в дъщерни предприятия (2015 г.: няма).

19.ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо към 1 януари	14,795	18,412
Придобити	2,852	2,280
Отписани	(993)	(5,897)
Салдо към 31 декември	16,654	14,795
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>		
Салдо към 1 януари	924	1,019
Амортизация за периода	236	213
Отписани	(8)	(335)
Обезценка	27	27
Салдо към 31 декември	1,179	924
Балансова стойност към 1 януари	13,871	17,393
Балансова стойност към 31 декември	15,475	13,871

Към 31.12.2016 г. справедливата стойност на инвестиционните имоти е 16,716 х.лв. (2015: 15,850 х.лв.) (Приложение № 2.25.2.2).

20.ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земя и сгради		Информационно оборудване		Стопански инвентар		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>												
Салдо на 1 януари	27,105	27,105	3,990	4,018	3,084	3,030	3,927	4,042	578	239	38,684	38,434
Придобити	-	-	82	-	-	-	-	-	536	650	619	650
Отписани	-	-	(75)	(101)	(8)	(13)	(3)	(38)	-	(143)	(86)	(295)
Трансфер	-	-	289	73	43	67	-	73	(332)	(168)	-	45
Салдо на 31 декември	<u>27,105</u>	<u>27,105</u>	<u>4,286</u>	<u>3,990</u>	<u>3,120</u>	<u>3,084</u>	<u>3,925</u>	<u>4,077</u>	<u>782</u>	<u>578</u>	<u>39,217</u>	<u>38,834</u>
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>												
Салдо на 1 януари	672	288	3,376	3,032	2,196	1,834	3,284	2,703	-	-	9,528	7,857
Начислена амортизация за годината	384	384	366	434	309	373	207	425	-	-	1,268	1,616
Отписани	-	-	(75)	(90)	(5)	(11)	(3)	(36)	-	-	(82)	(137)
Салдо на 31 декември	<u>1,056</u>	<u>672</u>	<u>3,667</u>	<u>3,376</u>	<u>2,501</u>	<u>2,196</u>	<u>3,489</u>	<u>3,092</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>10,713</u>	<u>9,336</u>
<i>Балансова стойност</i>												
Балансова стойност на 31 декември	26,049	26,433	619	614	619	888	436	985	782	578	28,504	29,498
Балансова стойност на 1 януари	26,433	26,817	614	986	888	1,196	643	1,339	578	239	29,156	30,577

Към 31.12.2016 г. дълготрайните материални активи на банката включват: земи на стойност 2,137 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,137 х.лв.) и сгради с балансова стойност 23,912 х.лв. (31.12.2015 г.: 24,296 х.лв.).

Към 31.12.2016 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи с отчетна стойност в размер на 6,633 х.лв. (31.12.2015 г.: 4,881 х.лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в дейността на банката.

21.НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер	
	2016 BGN '000	2015 BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо на 1 януари	<u>1,097</u>	<u>969</u>
Придобити	424	144
Отписани	(114)	(16)
Салдо на 31 декември	<u>1,406</u>	<u>1,097</u>
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>		
Салдо на 1 януари	<u>753</u>	<u>637</u>
Начислена амортизация за годината	170	132
Отписани	(114)	(16)
Салдо на 31 декември	<u>809</u>	<u>753</u>
<i>Балансова стойност на 1 януари</i>		
	<u>344</u>	<u>332</u>
<i>Балансова стойност на 31 декември</i>		
	<u>597</u>	<u>344</u>

22. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(2,580)	(258)	(2,040)	(204)
Общо пасиви по отсрочени данъци	(2,580)	(258)	(2,040)	(204)
Данъчна загуба	97	10	510	51
Начисления за неизползван отпуск на персонала и бонуси	259	26	210	21
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	322	32	280	28
Други вземания	700	70	211	21
Активи, държани за продажба	-	-	457	46
Финансови активи на разположение за продажба	168	16	390	39
Общо активи по отсрочени данъци	1,546	154	2,058	206
Нетни активи (пасиви) по отсрочени данъци върху печалбата	(1,034)	(104)	18	2

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2016 година е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	01.01.2016	Признати в 31.12.2016	
	BGN '000	текущата печалба и загуба BGN '000	BGN '000
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(204)	(54)	(258)
Начисления за платен отпуск на персонала и бонуси	21	5	26
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	28	4	32
Данъчна загуба	51	(41)	10
Други вземания	21	49	70
Активи, държани за продажба	46	(46)	-
Финансови активи на разположение за продажба	39	(23)	16
Общо	2	(106)	(104)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2015 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>01.01.2015</i>	<i>Признати в 31.12.2015</i>	
	<i>BGN '000</i>	<i>текущата печалба и загуба</i> <i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(154)	(50)	(204)
Начисления за платен отпуск на персонала и бонуси	8	13	21
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	24	4	28
Данъчна загуба	80	(29)	51
Други вземания	-	21	21
Активи, държани за продажба	-	46	46
Финансови активи на разположение за продажба	82	(43)	39
Общо	40	(38)	2

23. АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Наличните към 31.12.2015 г. активи за продажба, включващи имоти (земи и сгради) на стойност 4,995 х.лв. (31.12.2014 г.: 204 х.лв.) са реализирани през 2016 година.

Движението на активите, държани за продажба за двата периода е както следва:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Към 1 януари	4,995	204
Придобити	-	5,453
Отписани (<i>Приложение № 7</i>)	(4,995)	(204)
Обезценка (<i>Приложение № 9</i>)	-	(458)
Към 31 декември	-	4,995

24. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Текущите данъчни вземания включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Корпоративен данък	127	162
Данък върху добавена стойност	66	1,811
Общо	193	1,973

25. ДРУГИ АКТИВИ

<i>Другите активи</i> включват:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Активи придобити от обезпечения	5,918	6,462
Гаранционни депозити при доставчици	331	311
Предплатени разходи	233	204
Други активи	503	336
Общо	6,985	7,313

<i>От които:</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Нефинансови активи	6,244	6,733
Финансови активи	741	580
Общо	6,985	7,313

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

Задълженията към банки представляват привлечени средства, свързани с кредитни линии с балансова стойност към 31 декември 2016 г.: 10,014 х.лв. (31.12.2015 г.: 5,008 х.лв.).

Договорените условия по *задълженията към банки* са както следва:

	Размер	Валута	Падеж	31.12.2016	31.12.2015
				BGN '000	BGN '000
Българска банка за развитие АД	10,000	BGN '000	31.05.2025	10,014	5,008
Общо				10,014	5,008

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Физически лица		
- срочни	186,309	175,343
- спестовни	73,024	79,721
- безсрочни	31,721	26,300
	<u>291,054</u>	<u>281,364</u>
Частни предприятия и ДФИ		
- срочни	82,585	72,564
- безсрочни	247,128	216,695
	<u>329,713</u>	<u>289,259</u>
	<u>620,767</u>	<u>570,623</u>

Към 31 декември 2016 г. от общата сума на задълженията към клиенти 8.00 % (31.12.2015 г.: 11.69 %) представляват средствата на акционера-едноличен собственик и на свързани с него лица.

В депозитите от клиенти са включени блокирани от банката средства на клиенти: за обезпечение на кредити и на издадени банкови гаранции в размер на 19,354 х. лв. (31.12.2015 г.: 22,675 х. лв.), както и сметки при по-специални условия: набирателни сметки в размер на 2,589 х. лв. (31.12.2015 г.: 435 х. лв.).

28. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Текущите данъчни задължения, включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Окончателен данък върху доходите	61	134
Данък при източника	27	42
Еднократни данъци върху разходите	16	9
Данък върху доходите на физически лица	2	1
	<u>106</u>	<u>186</u>

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- по ДДС – до 31.12.2009 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2009 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.01.2015 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на данъчно задълженото лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

29. ДРУГИ ПАСИВИ

Другите пасиви включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Предплатени такси за управление на кредитни сметки	606	545
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	322	280
Преводи за изпълнение	279	1,128
Гаранции по договори за цесии и акредитиви	232	1,723
Текущи задължения към персонала и социалното осигуряване	220	444
Други задължения	1,275	1,044
	2,934	5,164

От които:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Финансови пасиви	1,483	3,859
Нефинансови пасиви	1,451	1,305
	2,934	5,164

Текущите задълженията към персонала включват начисления по неползвани отпуски и свързаните с тях социалните осигуровки.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на банката за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.20).

За определяне на тези задължения банката е направила актюерска оценка към 31.12.2016 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	280	237
Разход за лихви	5	6
Разход за текущ трудов стаж	58	50
Плащания през годината	(24)	(11)
Ефекти от последващи оценки за годината	3	(2)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	322	280

Начислените суми в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Разход за текущ стаж	58	50
Разход за лихви	5	6
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 10)	63	56
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
<i>Актьорски загуби от промени във финансовите предположения</i>	25	(70)
<i>Актьорски загуби от промени в демографските предположения</i>	(1)	(5)
<i>Актьорски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	(21)	73
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 12)	3	2
Общо	66	54

При определяне на стойността към 31.12.2016 г. са направени следните актьорски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2013 г. - 2015 г. (31.12.2015 г.: 2011 г. - 2013 г.);
- темп на текучество – между 0 % и 15 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи (2015 г.: между 0 и 15 %).
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент 2.00 % (31.12.2015 г.: 2.70 %). Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на банката и е в размер на 5% годишен ръст за 2016 г. и всяка следваща година спрямо предходния отчетен период (2015 г.: 5 %).

30.КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2016 г. регистрираният акционерен капитал на Търговска банка Д АД възлиза на 75,000 х.лв. (31.12.2015 г.: 75,000 х.лв.), разпределени в 75,000 обикновени поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност хиляда лева за акция.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 ГОДИНА

Структурата на основния акционерен капитал е както следва:

Акционер	Притежавани акции към 31.12.2016	Процент	Притежавани акции към 31.12.2015	Процент
Фуат Гювен	50,000	66.67%	50,000	66.67%
Форгера АД	25,000	33.33%	25,000	33.33%
Общо	75,000	100%	75,000	100%

Няма промяна в *основния акционерен капитал* и броя акции през 2016 г. и 2015 г.

Резерви

Резервите на банката са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Законови резерви (Фонд резервен)	15,964	15,431
Ревърв по финансови активи на разположение и за продажба	32	261
Общо	15,996	15,692

Законови резерви (Фонд Резервен)

Законът за кредитните институции не предвижда специални правила относно формирането на *Законови резерви (Фонд Резервен)*. Банката формира този вид резерв по общия ред на Търговския закон, а именно: да заделя най-малко една десета от печалбата след данъци, средствата платени над номинална стойност при емитиране на капитал, сумата на допълнителните плащания направени срещу предоставени им предимства за придобитите акции, други източници предвидени в устава или по решение на общото събрание, докато средствата на фонда не достигнат до 1/10 от определения по устав капитал. Също така съгласно Закона за кредитните институции банките не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им, или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност.

Банката може да използва средствата от *Законови резерви (Фонд Резервен)* за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Към 31.12.2016 г. *Законовите резерви (Фонд Резервен)* на банката е в размер на 15,964 х.лв. (31.12.2015 г.: 15,431 х. лв.) като минимално изискваната сума по Търговския закон е достигната.

Движението на *Законовите резерви (Фонд резервен)* е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	15,431	14,986
Разпределение на печалбата	533	445
Салдо на 31 декември	15,964	15,431

Резервът по финансови активи на разположение за продажба е формиран от ефектите при последваща оценка на инвестициите на разположение за продажба по справедлива стойност.

Към 31.12.2016 г. той е в размер на 32 х. лв. (31.12.2015 г.: 261 х.лв.).

Движението на резерва по финансови активи на разположение за продажба е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	261	692
Загуби от преоценка до справедлива стойност, възникнали през годината	(648)	(764)
Кумулативно (печалби)/загуби, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба/реализация на финансови активи на разположение за продажба	419	333
Салдо на 31 декември	32	261

Към 31 декември 2016 г. неразпределената печалба е в размер на 921 х.лв. (31.12.2015 г.: 570 х.лв.).

Движението на неразпределената печалба е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	570	480
Нетна печалба за годината	887	533
Разпределение на печалбата за резерви	(533)	(445)
Актюерски загуби от последващи оценки	(3)	2
Салдо на 31 декември	921	570

31. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Парични средства в каса (<i>Приложение № 13</i>)	17,267	19,018
Разплащателни сметки при Централната банка (<i>Приложение № 13</i>)	115,225	43,329
Вземания от банки с оригинален матуритет до 90 дни (<i>Приложение № 14</i>)	45,926	49,057
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	178,418	111,404

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ*Гаранции и акредитиви*

Банката предоставя гаранции и акредитиви, с цел гарантиране за изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до една година.

Сумите по сключени споразумения за поети ангажименти и условни задължения са представени в таблицата по-долу.

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви		
- в лева	43,629	25,723
- в чуждестранна валута	9,304	5,099
	52,932	30,822
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити		
- в лева	27,777	12,541
- в чуждестранна валута	22,725	9,090
	50,502	21,631
	103,434	52,453

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълняване. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към датата на финансовите отчети, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на банкови гаранции и акредитиви е 100% и представлява основно блокирани депозити в банката, ипотекирана недвижима собственост, банкови гаранции от други банки и записи на заповед.

При възникване условия за активиране на издадена гаранция банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Договори за наем - оперативен лизинг

Голяма част от офисите на банката са наети под наем. Договорите за наем, които банката е сключила обикновено са за срок от три до десет години.

33. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

(а) Открити разчети със свързани лица

Вид сметка	Вид на свързаност	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Депозити, разплащателни и набирателни сметки	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	45,132	59,828
Депозити и разплащателни сметки	Акционер	2,303	7,092
Депозити и разплащателни сметки	Ключов управленски персонал	1,580	1,421
Депозити и разплащателни сметки	Дъщерни дружества	633	267
		49,649	68,608
Вземания от банки	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	-	19,598
Предоставени кредити	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	4,268	4,422
Предоставени кредити	Дъщерни дружества	1,208	1,048
Предоставени кредити	Ключов управленски персонал	441	442
Предоставени кредити	Акционер	2	-
		5,920	5,912
Издадени гаранции и акредитиви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	1,513	1,180
Издадени гаранции и акредитиви	Дъщерни дружества	1,076	-
		2,589	1,180

(б) Сделки със свързани лица

Вид приход/разход	Вид на свързаност	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи от лихви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	152	149
Приходи от лихви	Дъщерни дружества	39	67
Приходи от лихви	Ключов управленски персонал	18	22
Приходи от лихви	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	-	229
		209	467
Приходи от комисионни	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	63	53
Приходи от комисионни	Дъщерни дружества	12	2
Приходи от комисионни	Ключов управленски персонал	1	1
Приходи от комисионни	Акционер	1	1
		76	57
Разходи за лихви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	489	812
Разходи за лихви	Акционер	68	321
Разходи за лихви	Ключов управленски персонал	13	26
Разходи за лихви	Дъщерни дружества	1	3
		572	1,162

(в) Възнаграждения на ключов управленски персонал

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения на ключов управленски персонал	1,017	740

Съставът на ключовия персонал е оповестен в *Приложение № 1*.

34. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

След датата на изготвяне на отчета не са настъпили събития, които да имат ефект върху финансовите отчети на банката към 31.12.2016 година.